

Výroční zpráva o činnosti Odborné skupiny specializovaných archivů České archivní společnosti v roce 2023

Rok 2023 lze za dobu existence skupiny počítat k těm nejdynamičtějším. Začali jsme opět anketou, tentokrát zaměřenou na roli a funkci metodika/metodičky spisové služby v institucích, které mají zřízen specializovaný archiv. Výsledky ankety byly zaslány řediteli Odboru archivní správy a spisové služby Ministerstva vnitra (OASSS MV ČR) a zveřejněny na webových stránkách České archivní společnosti (ČAS). V 1. čtvrtletí 2023 se konaly dvě schůze výboru, který pracoval ve složení Milena Běličová – Archiv Národního muzea, Jan Bílek (jednatel skupiny) – Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, Kateřina Hekrdlová – Archiv Národní knihovny, Jakub Kunert – Archiv České národní banky, Tomáš Lachman (předseda skupiny) – Národní filmový archiv, Vít Šmerha – Archiv Českého vysokého učení technického, Zdeněk Vácha – Archiv Národního technického muzea. Na webových stránkách ČAS vznikla záložka s relevantními dokumenty o činnosti skupiny, které jsou pravidelně aktualizovány.

Ve středu 12. dubna dorazilo na celodenní setkání Odborné skupiny specializovaných archivů (OS SA) ČAS do pražského kina Ponrepo 63 účastníků. Dopolední odborná část byla věnována sdílení zkušeností ze stavby archivních budov, adaptací prostor a stěhování archivů od roku 2010 do současnosti, zaznělo v ní osm příspěvků. Audiovizuální záznam z dopoledního jednání a prezentace k předneseným příspěvkům jsou trvale k dispozici na webových stránkách ČAS. Odpolední společenská část setkání připomenula dvacetileté výročí založení OS SA ČAS a uskutečnily se volby do výboru. Na vznik skupiny a na následující aktivity v průběhu let zavzpomínali Milena Běličová, Kateřina Hekrdlová a Jan Bílek, jejich proslovy vizuálně doprovodila smyčka fotografií z exkurzí z let 2016-2022. Před zahájením výborových voleb vystoupila Kamila Mádrová s prezentací platformy Redmine, která je k dispozici registrovaným zájemcům k online diskuzím nad různými aspekty problematiky specializovaných archivů.

O sedm míst ve výboru OS SA ČAS se ucházelo šest kandidátů a čtyři kandidátky. Na regulérnost voleb dohlížela komise ve složení Daniela Brádlarová (Archiv Akademie věd), Jakub Doležal (Archiv Akademie věd) a Jiří Kutil (Národní filmový archiv). Čas, který zabralo sčítání hlasů před vyhlášením výsledku, zpestřila účastníkům setkání projekce zpravodajských a dokumentárních filmů s archivní tematikou. Do výboru byli zvoleni: Jan Bílek, Marek Ďurčanský, Markéta Kabůrková, Jakub Kunert, Tomáš Lachman, Kamila Mádrová, Zdeněk Vácha.

K ustavujícímu jednání se nový výbor sešel dne 5. května, předsedou byl zvolen T. Lachman a jednatelem Z. Vácha. Další schůze výboru proběhly v červnu, září a prosinci; zápisy z jednání jsou dostupné v prostoru OS SA na webových stránkách ČAS. Naše skupina nemá vlastní rozpočet, v roce 2023 tedy neprováděla žádné finanční transakce.

Výroční zpráva o činnosti Odborné skupiny specializovaných archivů České archivní společnosti v roce 2023

Řada členů OS SA ČAS se zúčastnila 19. celostátní archivní konference, která se po čtyřleté „covidové“ odmlce uskutečnila v Pardubicích ve dnech 16.-18. května. Lenka Vrchotová a Jakub Kunert z Archivu České národní banky přednesli své referáty v konferenčním bloku věnovaném archivům a výzkumu cen. Členové a přátelé OS SA ČAS se setkávali v průběhu celého roku i na mnoha dalších oborových akcích. Kolegové Petr Cajthaml (Archiv Univerzity Karlovy) a Jiří Kutil (Národní filmový archiv) byli ministrem vnitra jmenováni členy nově ustavené Vědecké archivní rady. Jako řádný člen výboru ČAS se Tomáš Lachman účastnil pravidelných výborových schůzí, pracoval jako zástupce ČAS v Českém komitétu Modrého štítu a předsedal hodnotící komisi Studentské soutěže ČAS o cenu univerzitní profesorky PhDr. Sáši Duškové (výsledky soutěže byly oficiálně vyhlášeny v rámci programu společenského večera pardubické konference). V polovině června kolegové Lachman a Vácha koordinovali sběr připomínek k aktuálnímu znění archivního zákona a prováděcích vyhlášek, které si vyžádal ředitel OASSS MV ČR; více než stovkou podnětů přispělo osm archivů.

Ve čtvrtek 19. října jsme při tradiční podzimní exkurzi zamířili ke kolegům do Brna. V sídle Archivu Masarykovy univerzity na Žerotínově náměstí jsme si prohlédli nejatraktivnější univerzitní archiválie a vyslechli poutavou prezentaci ředitelky Jany Barbory Slaběňákové o historii archivu, který zakrátko oslaví devadesát let existence. S ohledem na rozsah uložených archiválií pracoviště zápolí s ne zcela vhodnými prostorovými kapacitami (v budově vedení jihomoravského kraje) a podhodnoceným personálním stavem. Odpoledne jsme zavítali do Archivu Vysokého učení technického. Jeho vedoucí Martin Kotačka nás provedl velkoryse a účelně pojatou budovou, nejmodernější mezi tuzemskými vysokoškolskými archivy (důmyslná přestavba někdejší menzy je v provozu od roku 2009). Vedle typických archiválií z provenience vysoké školy technického zaměření jsme viděli i ojedinelou sbírku stavebnicových modelů významných světových staveb. Všem kolegům z obou archivů tímto mnohokrát děkujeme za přípravu znamenitého programu!

A jaké máme plány na rok 2024? Připravujeme opět celodenní setkání kolegů a kolegyně ze specializovaných archivů, které se uskuteční 8. dubna v Národním technickém muzeu. Rádi bychom se rovněž aktivně podíleli na přípravě nové archivní legislativy a samozřejmě počítáme s podzimní exkurzí.

Tomáš Lachman – Zdeněk Vácha

Výroční zpráva o činnosti Odborné skupiny specializovaných archivů České archivní společnosti v roce 2023

Před zahájením celodenního setkání Odborné skupiny specializovaných archivů v kině Ponrepo.

Foto: Kateřina Hekrdlová